

عنوان مقاله:

تبیین موانع فراروی جابه جایی پایتخت در ایران با رویکردی آمایشی

محل انتشار:

مجله آمایش سرزمین، دوره 9، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

میرنجف موسوی - دانشیار، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

مصطفی کیانی - کارشناسی ارشد برنامه ریزی آمایش سرزمین، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

خلاصه مقاله:

الگوی نظام حکومتی در ایران متمرکز است. از آنجا که در حکومت های متمرکز و تک ساخت، امنیت مرکزیت سیاسی (پایتخت) با امنیت کل نظام سیاسی (امنیت ملی) ارتباط مستقیمی دارد، جابه جایی پایتخت در ایران از دو منظر اهمیت ویژه ای پیدا می کند: اول سامان دهی شهر تهران و تعادل بخشی به نظام شهری و منطقه ای کشور و دوم حفظ امنیت سیاسی کشور. جابه جایی پایتخت افزون بر ۲۲۰ ساله ایران از تهران به نقطه ای دیگر از جمله مباحثی است که همواره طی سال های اخیر بدان پرداخته شده است. اما به علل مختلف تاکنون اقدامی عملی در این خصوص صورت نگرفته است. از این رو هدف از نگارش این مقاله که با روش توصیفی - تحلیلی و پیمایشی نگاشته شده است، شناسایی موانع و چالش های اصلی فراروی جابه جایی پایتخت و ارائه راهبردهایی در جهت رفع این موانع است. در این راستا هفت مولفه اقتصادی، سیاسی، امنیتی، اجرایی، اجتماعی - فرهنگی، قانونی و طبیعی - اکولوژیکی در قالب ۵۵ گویه انتخاب و توسط نخبگان دانشگاهی وزن دهی شد. پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از مدل معادلات ساختاری، نتایج حاکی از آن است که عامل قانونی با ده گویه بیشترین تاثیرات مستقیم (۸۹/۰) و غیرمستقیم و موانع طبیعی - اکولوژیکی با میزان اثر ۳۳/۰ کمترین اثر را بر جابه جایی پایتخت گذاشته است. همچنین نتایج مدل تحلیل شبکه برای اولویت سنجی موانع نشان می دهد نظر کارشناسان، اولویت را به موانع اجرایی داده است که با وزن نهایی ۲۱۸/۰ و نرخ ناسازگاری ۲۲۲/۰ رتبه نخست را در اولویت بندی موانع کسب کرده است.

کلمات کلیدی:

آمایش سرزمین، پایتخت، موانع جابه جایی پایتخت، مدل معادلات ساختاری، مدل تحلیل شبکه (ANP)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1807645>

